

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Hodnocení ochrany životního prostředí – květen 2014

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v14-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. – 12. 5. 2014</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1027</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>248</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OE.1, OE.34, OE.4</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>13. června 2014</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

V květnovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., věnovalo tématu ochrany životního prostředí v České republice. Otázky pokrývaly hodnocení činnosti různých institucí v souvislosti s ochranou životního prostředí i ekologické dopady chování lidí, organizací a státu.

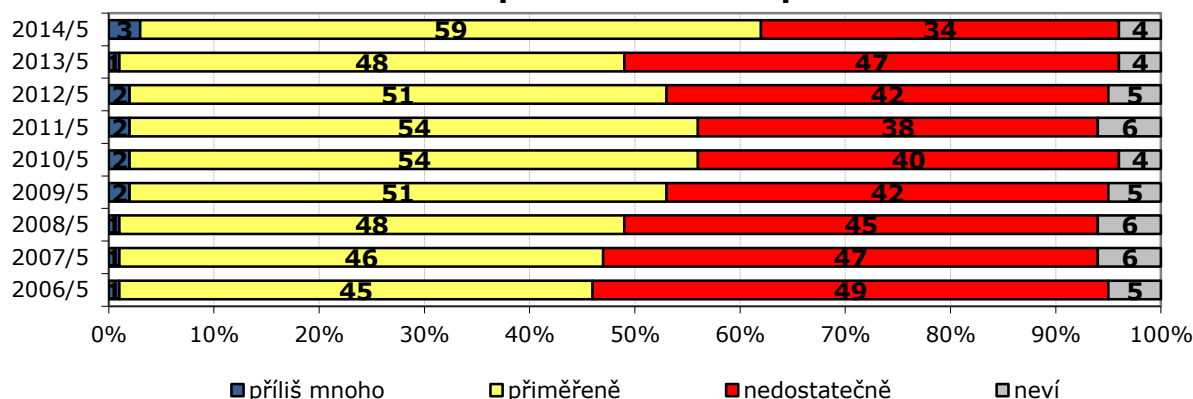
Pokud jde o obecné hodnocení toho, jak se podle veřejnosti stará Česká republika o ochranu životního prostředí, zdaleka největší část dotázaných, téměř tři pětiny (59 %), vyjádřila názor, že starost České republiky o životní prostředí je přiměřená. Za nedostatečnou označila ochranu životního prostředí v ČR třetina respondentů (34 %) a pouhá 3 % oslovených se domnívala, že se stát stará o ochranu životního prostředí příliš mnoho.

Ve srovnání s loňským rokem se o 11 procentních bodů zvýšil podíl občanů, kteří ochranu životního prostředí považují za dostatečnou, a podíl těch, kteří ji naopak hodnotí jako nedostatečnou, poklesl dokonce o 13 procentních bodů. Ochranu životního prostředí v ČR tak občané v současnosti hodnotí vůbec nejpozitivněji za celé sledované období, tj. od roku 2006. Zatímco v letech 2006 až 2011 podíl

občanů považujících ochranu životního prostředí za nedostatečnou postupně klesal, v letech 2012 a 2013 došlo k jeho opětovnému nárůstu a v aktuálním výzkumu naopak k razantnímu poklesu až na historické minimum (viz graf 1).

Graf 1: Jak se stará Česká republika o životní prostředí?¹

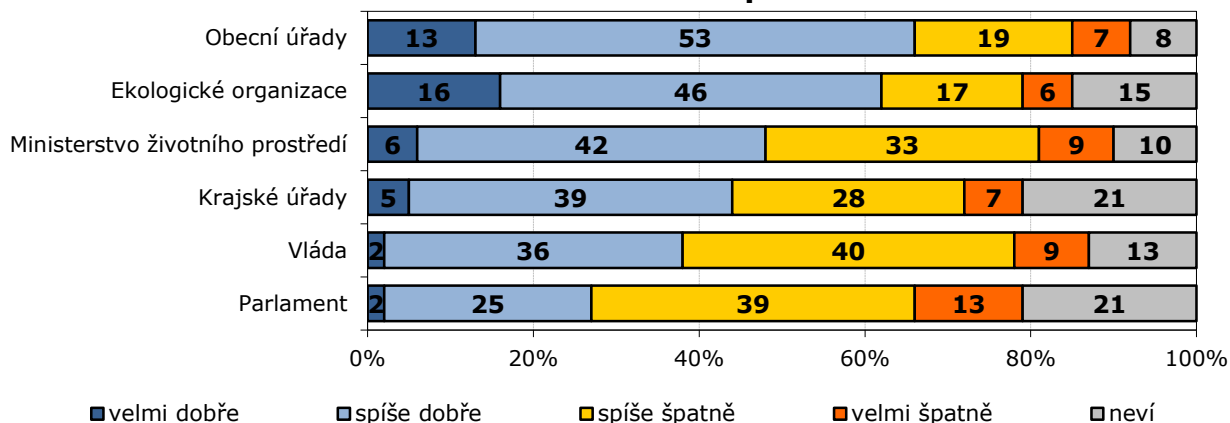

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 12. 5. 2014, 1027 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Ochranu životního prostředí v ČR jako dostatečnou častěji hodnotí lidé považující životní úroveň své domácnosti za dobrou a obyvatelé kraje Plzeňského a Vysočina. Jako nedostatečnou ji častěji označili lidé pokládající svou životní úroveň za špatnou a respondenti z Prahy, Středočeského a Moravskoslezského kraje.

Graf 2 ukazuje přehled hodnocení činnosti vybraných úřadů a institucí v oblasti ochrany životního prostředí. Nejlépe je hodnocena aktivita obecních úřadů (66 % kladných odpovědí) a ekologických organizací (62 % kladných odpovědí). Méně pozitivně, avšak stále s převahou kladného hodnocení, nahlízejí čeští občané na činnost ministerstva životního prostředí (48 %) a krajských úřadů (44 %). Negativní názor převážil v případě hodnocení činnosti vlády (38 % pozitivních, 49 % negativních odpovědí) a nejméně příznivě je hodnoceno působení parlamentu (27 % pozitivních, 52 % negativních odpovědí).

¹ Znění otázky: „Stará se podle Vašeho názoru Česká republika o ochranu životního prostředí“
Varianty odpovědí: příliš mnoho, přiměřeně, nedostatečně.

Graf 2: Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí²

Poznámka: Hodnoty v grafu jsou seřazeny sestupně podle součtu podílu odpovědí „velmi dobře“ + „spíše dobře“.

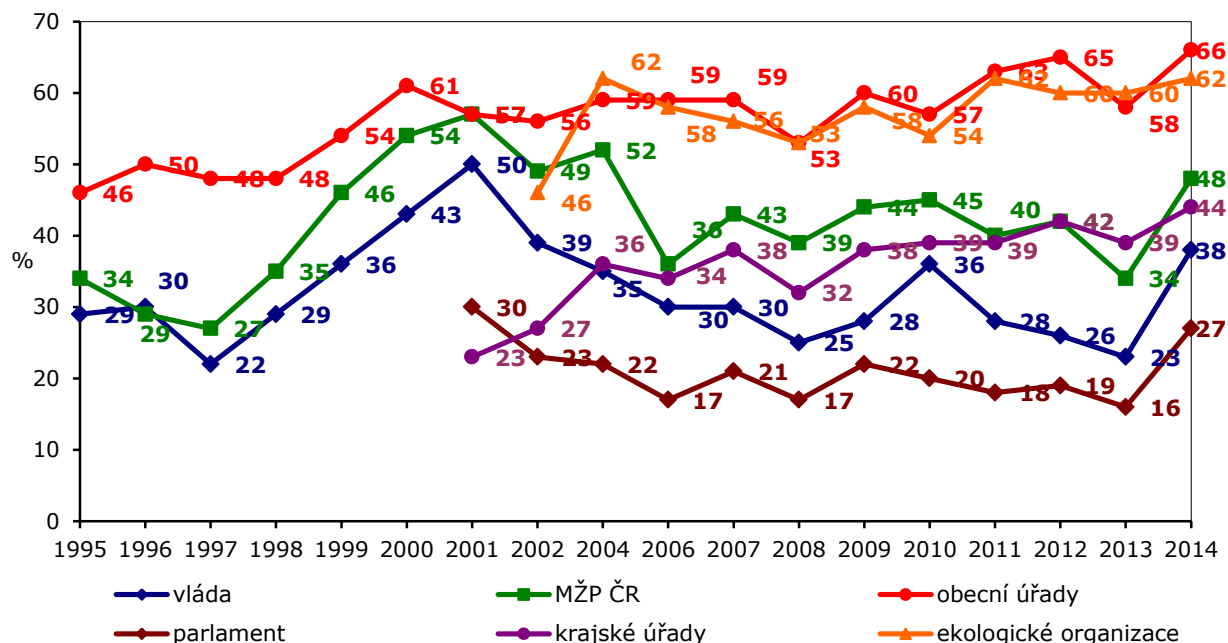
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 12. 5. 2014, 1027 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V aktuálním výzkumu byly všechny sledované instituce hodnoceny lépe než v loňském roce s výjimkou ekologických organizací, kde je hodnocení statisticky srovnatelné, a zůstává tak od roku 2011 prakticky stabilní. Činnost obecních úřadů v oblasti ochrany životního prostředí je v aktuálním výzkumu hodnocena výrazně lépe než před rokem (nárůst pozitivních hodnocení o 8 procentních bodů) a výsledek je tak srovnatelný se situací v roce 2012, kdy byly obecní úřady hodnoceny zatím nejlépe za celé sledované období, tj. od roku 1995. Činnost ministerstva životního prostředí byla v aktuálním šetření vnímána výrazně pozitivněji než v roce 2013 (nárůst pozitivních odpovědí o 14 procentních bodů) a je tak hodnocena nejpozitivněji od roku 2004. Výrazně lépe než před rokem hodnotí občané také činnost vlády (nárůst pozitivních výpovědí o 15 procentních bodů), současné hodnocení je tak srovnatelné s roky 2010, 2002 a 1999. Pozitivněji než v současnosti byla činnost vlády v oblasti ochrany životního prostředí hodnocena pouze v letech 2000 a 2001. Lépe než v loňském roce hodnotili občané také činnost krajských úřadů, které lidé vnímají nejpozitivněji od roku 2001, kdy byla tato položka do výzkumu zařazena poprvé, statisticky srovnatelné výsledku pak bylo dosaženo ještě v roce 2012. Činnost parlamentu v oblasti ochrany životního prostředí hodnotí v současnosti pozitivně o 11 procentních bodů více občanů než loni a je tak nejlepší od roku 2001, kdy bylo dosaženo statisticky srovnatelného výsledku.

Pořadí sledovaných institucí je v posledních několika letech poměrně ustálené. Obecní úřady a ekologické organizace jsou hodnoceny dlouhodobě nejlépe, parlament a vláda nejhůře. Přehled vývoje pozitivních a negativních hodnocení u jednotlivých úřadů a institucí přináší grafy 3a a 3b.

² Znění otázky: „Pokud jde o ochranu životního prostředí, jak hodnotíte činnost a) vlády, b) ministerstva životního prostředí, c) parlamentu, d) Vašeho krajského úřadu, e) Vašeho obecního úřadu, f) ekologických organizací?“ Varianty odpovědí: velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně.

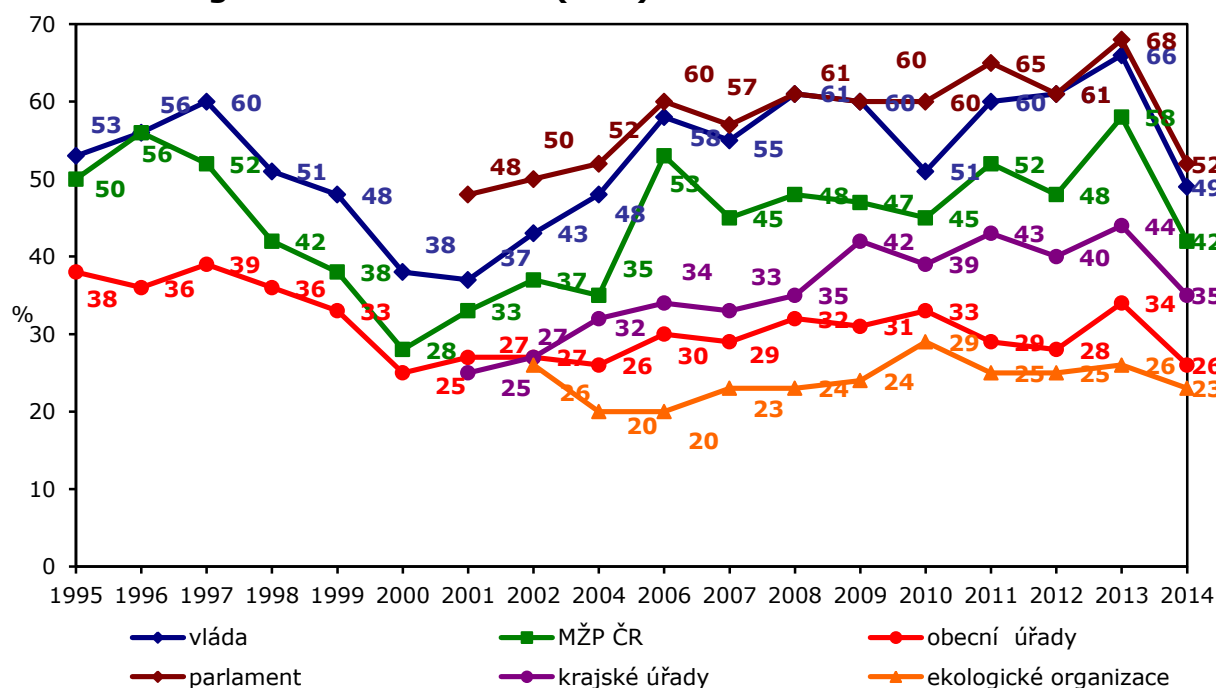
Graf 3a: Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí - vývoj pozitivního hodnocení (v %)

Pozn.: V grafu jsou vyznačeny součty odpovědí „velmi dobře“ a „spíše dobře“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 12. 5. 2014, 1027 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 3b: Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí - vývoj negativního hodnocení (v %)

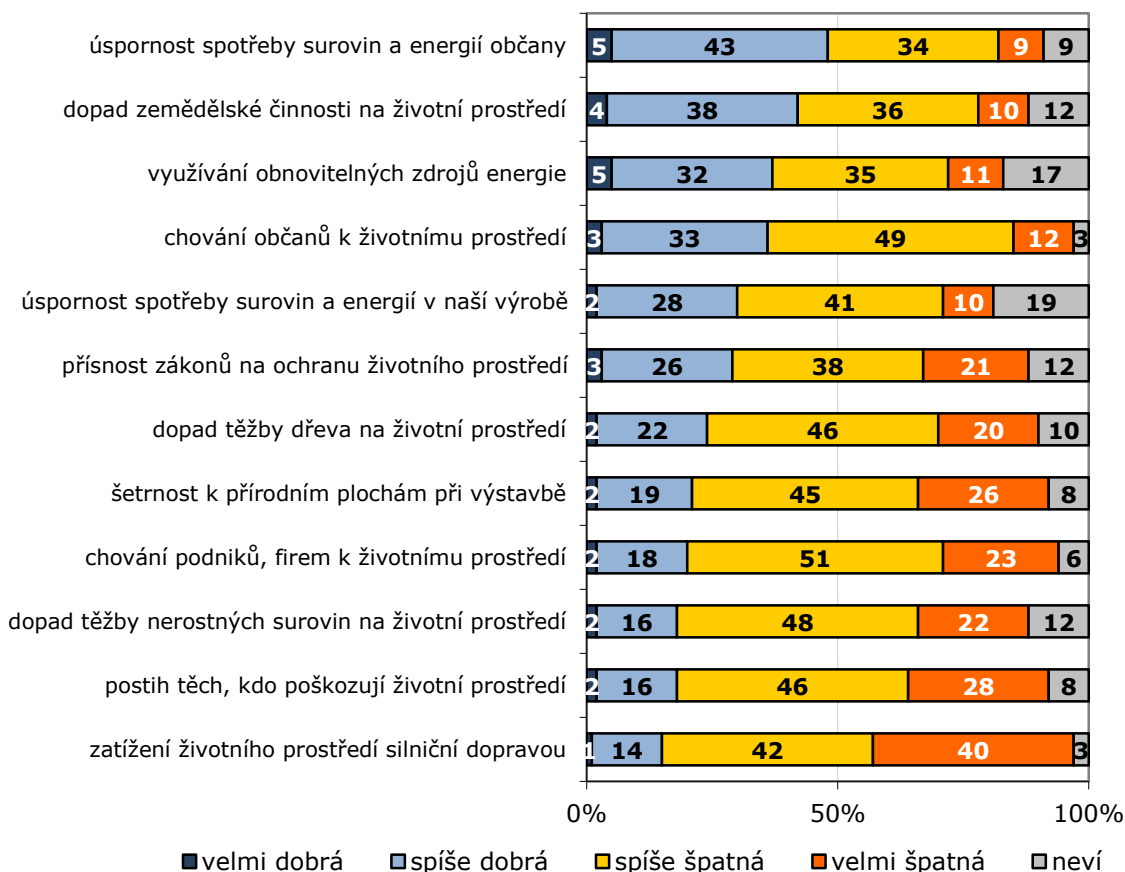

Pozn.: V grafu jsou vyznačeny součty odpovědí „velmi špatně“ a „spíše špatně“ (případný dopočet do 100 % v součtu obou grafů jsou odpovědi „nevím“).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 12. 5. 2014, 1027 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Poslední baterie otázek byla zaměřena na chování lidí, organizací a státu vůči životnímu prostředí (viz graf 4).

Graf 4: Hodnocení ekologičnosti chování³

Pozn.: Položky jsou řazeny sestupně podle dosažené hodnoty součtu „velmi dobrá“ a „spíše dobrá“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 12. 5. 2014, 1027 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Vztah různých skupin k životnímu prostředí je obecně hodnocen jako špatný – u všech položek převažuje negativní hodnocení, ať jde o hodnocení chování občanů, podniků nebo státu, a to pouze s jedinou výjimkou, kterou představuje úspornost spotřeby surovin a energií občany (48 % kladných hodnocení, 43 % negativních). Téměř vyrovnané podíly pozitivního a negativního hodnocení najdeme u dopadu zemědělství na životní prostředí (42 % hodnotí jako dobré, 46 % jako špatné). Necelé dvě pětiny dotázaných jako dobré označily využívání obnovitelných zdrojů energie (37 % dobré, 46 % špatné) a chování občanů k životnímu prostředí (36 % dobré, 61 % špatné). Tři z deseti respondentů za dobrou považovali úspornost spotřeby surovin a energie v naší výrobě (30 % dobrá, 51 % špatná) a přísnost zákonů na ochranu životního prostředí (29 % dobré, 59 % špatné), čtvrtina respondentů pak kladně zhodnotila dopad těžby dřeva na životní prostředí (24 % dobré, 66 % špatné).

Výraznou převahu negativních hodnocení (negativní odpověď uvedly více než dvě třetiny dotázaných) najdeme u hodnocení šetrnosti k přírodním plochám při výstavbě, chování podniků a firem k životnímu prostředí, dopadů těžby

³ Znění otázky: „Jaká je podle Vás situace u nás, pokud jde o:“

nerostných surovin na životní prostředí a postihu těch, kdo poškozují životní prostředí. Vůbec nejhůře čeští občané posoudili zatížení životního prostředí silniční dopravou (15 % dobré, 82 % špatné).

Oproti minulému roku se hodnocení téměř všech položek mírně zlepšilo (viz tabulku 1), výrazně pozitivněji než v loňském roce je vnímána šetrnost k přírodním plochám při výstavbě a úspornost spotřeby surovin a energií ve výrobě (u obou nárůst podílu odpovědí „velmi dobrá“ + „spíše dobrá“ o 6 procentních bodů), zatížení životního prostředí silniční dopravou, postih těch, kdo poškozují životní prostředí, úspornost spotřeby surovin a energií občany (nárůst pozitivních hodnocení o 5 procentních bodů). Lépe než před rokem je hodnoceno také chování podniků a firem k životnímu prostředí, dopad těžby nerostných surovin na životní prostředí a dopad těžby dřeva na životní prostředí (nárůst pozitivního hodnocení o 4 procentní body).

Hůře než před rokem čeští občané neposoudili žádnou ze sledovaných oblastí, naopak některé z nich jsou v současnosti hodnoceny nejlépe za celé sledované období. Nejméně kriticky od roku 2002 se obyvatelé České republiky dívají na chování podniků a firem k životnímu prostředí, postih těch, kdo životní prostředí poškozují (statisticky srovnatelný výsledek byl u této položky zaznamenán ještě v roce 2012), šetrnost k přírodním plochám při výstavbě, dopad těžby dřeva na životní prostředí (opět statisticky srovnatelný výsledek byl u této položky zaznamenán ještě v roce 2012), chování občanů k životnímu prostředí (i zde byl srovnatelný výsledek zaznamenán ještě v roce 2012) a úspornost spotřeby surovin a energií ve výrobě.

Tabulka 1: Hodnocení ekologické situace v ČR – vývoj (v %)

	2002 červen +/-	2004 říjen +/-	2006 květen +/-	2007 květen +/-	2008 květen +/-	2009 květen +/-	2011 květen +/-	2012 květen +/-	2013 květen +/-	2014 květen +/-
zatížení životního prostředí silniční dopravou	-	-	-	-	6/92	6/91	9/88	13/84	10/88	15/82
chování podniků, firem k ŽP	9/83	14/78	8/84	11/81	9/82	14/81	14/82	16/79	16/80	20/74
postih těch, kdo poškozují ŽP	10/76	15/75	9/82	12/76	10/79	15/76	14/78	17/76	13/80	18/74
šetrnost k přírodním plochám při výstavbě	16/63	17/72	13/74	15/72	11/78	14/78	18/73	18/75	15/79	21/71
dopad těžby nerostných surovin na životní prostředí	14/54	21/51	17/56	20/48	8/73	11/75	13/74	15/74	14/76	18/70
dopad těžby dřeva na životní prostředí	9/68	15/65	14/65	21/57	14/68	18/69	21/69	23/65	20/71	24/66
chování občanů k ŽP	22/74	27/71	23/74	29/69	25/72	29/68	29/69	35/63	33/65	36/61
přísnost zákonů na ochranu ŽP	24/55	28/57	17/68	22/58	22/59	27/58	26/62	28/60	26/61	29/59
úspornost spotřeby surovin a energií ve výrobě	16/54	17/59	15/56	13/60	14/59	22/58	23/59	25/58	24/59	30/51
využívání obnovitelných zdrojů energie	-	-	-	-	-	-	35/49	40/44	34/51	37/46
dopad zemědělské činnosti na životní prostředí	-	-	-	-	-	-	40/46	45/41	42/45	42/46
úspornost spotřeby surovin a energií občany	37/46	42/47	36/48	40/48	34/52	43/49	38/52	45/47	43/48	48/43

Pozn.: Položky v tabulce jsou řazeny sestupně dle podílu negativních odpovědí, tzn. „velmi špatná“ + „spíše špatná“ situace.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 12. 5. 2014, 1027 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

